

Sasha

Ik tel de kiezelstenen die ik onderweg heb verzameld.

De buit valt tegen, de vorige keer had ik er veel meer.

Maar wat maakt het uit, het is al laat en door de duisternis zou ik de boom toch niet kunnen raken. Ik leg de stenen naast me neer en probeer mijn handen warm te blazen. 'k Had een extra trui moeten aantrekken, het is koud.

Vanaf het bankje in het park kijk ik rond.

Bij het schijnsel van de lantaarnpaal zie ik een paar straathonden die op zoek zijn naar etensresten in een berg afval. Verderop loopt een man in beschonken toestand richting de grote weg. Zou hij op weg zijn naar huis, zou er iemand zijn die op hem wacht?

Ik ben vandaag en morgen alleen, zus Elza is vanmorgen al vroeg weggegaan en heeft gezegd dat ze pas maandag zal terugkomen. Ze heeft geld voor brood op het kastje naast de kachel gelegd, het kastje waarop ook de trouwfoto van mijn vader en moeder staat. Het glas is kapot en er zit een scheur in de foto. Dat is mijn schuld, een paar dagen geleden had ik in een boze bui de foto van het kastje gepakt en vanaf het balkon in de tuin van de burens gemeten.

Elza heeft geprobeerd de foto nog wat te fatsoeneren, het gevolg was dat moeders bruidsjaпон veranderde in een bruine vlek.

Ik kon er wel om lachen, Elza niet.

Ik zak wat onderuit en zie de vele sterren die op mij neerkijken. Tellen lukt niet, ik word er duizelig van. Hoeveel sterren zouden er eigenlijk zijn? En stenen? En mensen, zouden er meer mensen dan stenen zijn? Nee, natuurlijk niet, mensen gaan dood, stenen niet, stenen blijven. Dood. Wat een raar woord eigenlijk, dood. Dood klinkt bijna hetzelfde als amen. Afgelopen, klaar. Soms zou ik dat ook wel willen. Dood, afgelopen, klaar, amen. Als je dood bent zijn alle problemen verdwenen en heb je ook geen verdriet meer...

Maar helaas ga je niet zomaar dood, eerst moet je oud worden, heel oud, net zoals mijn vader. Hij had allang dood moeten zijn. Ik zou willen dat mijn vader dood was.

Ik raap de stenen op die naast me op het bankje liggen.
Om kans te maken de boom te raken kies ik voor de grootste steen.
Het is een mooie steen, glad en glanzend.

Misschien is het wel de vader van de andere stenen, misschien hebben zij straks verdriet wanneer ik hun vader richting de boom gooi. Maar wat zou het, ik heb immers ook verdriet? Ik gooi de steen van me af en hij verdwijnt in de duisternis zonder de boom te raken.

De honden komen gevaarlijk dicht bij me in de buurt en met een stok jaag ik ze weg.
Echt medelijden heb ik niet, ze zijn immers samen?
Of ze honger hebben interesseert me ook al niet, ik heb ook honger.
Het geld op het kastje was net genoeg om een half brood te kunnen kopen en dat halve brood is allang op. Hoe ik morgen aan eten kom weet ik niet, eerlijk gezegd kan ik me daar nu nog niet druk om maken.
We zien wel.

Ik vraag me af wat vader steen aan het doen is.
Zou hij verdriet hebben? Zouden de andere stenen verdriet hebben?
Ik bestudeer de stenen aandachtig maar ik zie geen verschil met een kwartiertje geleden. Misschien was het niet vader steen, misschien was het wel zoon steen die ik had weggegooid. Weggegooid, zoals mijn ouders mij hebben weggegooid.
Ik verdring de opkomende tranen bij die gedachte en even overweeg ik op zoek te gaan naar zoon steen. Maar mijn gedachten en herinneringen zijn sterker, ze nemen me mee naar het kindertehuis in Cinadiewo waar ik ben opgegroeid...

'Sasha, wat doe je nog in bed, ben je ziek?!' schreeuwt groepleidster Magdalena.
Ik schud mijn hoofd en Magdalena sleurt me aan mijn oor het bed uit.
De andere kinderen van mijn groep genieten van het schouwspel.
Een homp brood en een beker koude thee staan op het tafeltje voor me.
'Doe eerst je broek uit,' zegt Magdalena, *'je hebt weer eens in bed geplast.'*
Met schaamte volg ik haar bevel op en even later zit ik in mijn hemd achter het brood en de thee. Magdalena hijgt in mijn oor dat ik straks voor straf niet naar buiten mag.
Om haar heen hangt de misselijkmakende lucht van alcohol.
Vandaar haar slechte humeur, als Magdalena gedronken heeft is ze altijd boos.

Ik ben zeven jaar en woon in een kindertehuis in het plaatsje Cinadiewo in Oekraïne.
Hoe ik hier gekomen ben weet ik niet. Juf Oksana heeft gezegd dat ik de eerste drie jaren van mijn leven heb doorgebracht in een kindertehuis in Svalava.
Maar dat weet ik niet meer.

Juf Oksana heeft ook gezegd dat mijn moeder een heel slecht mens is. Zij heeft me, nadat ik werd geboren, zomaar achtergelaten in een ziekenhuis. Van mijn vader weet ik niks. Ik vraag me wel eens af wat een vader is en wat een vader doet. In het tehuis waar ik woon werken alleen maar vrouwen. De man van juf Oksana komt wel eens binnen maar die zegt nooit iets tegen ons. Als vaders zo zijn hoef ik er geen te hebben.

‘Sasha!’ schreeuwt Magdalena weer, ‘Zit niet te dromen en eet je brood op!’

De andere kinderen zijn al klaar met eten en mogen naar buiten. Onze groep heeft achtentwintig kinderen en twaalf paar schoenen. Magdalena kiest twaalf kinderen uit die het eerst naar buiten mogen. Juf Oksana roept de kinderen even later weer naar binnen en zegt tegen Magdalena dat ze beter moet nadenken. Het is koud en de kinderen moeten een jas aan. Ik zie aan het gezicht van Magdalena dat ze heel erg boos is. Vier van de twaalf kinderen moeten binnen blijven, er zijn maar acht jassen. Door het gedoe met de schoenen en de jassen weet Magdalena even later niet meer wie van de kinderen wel en wie niet naar buiten is geweest. Sommige kinderen willen best twee keer naar buiten en gillen dat ze nog niet geweest zijn. Gillen mag niet dus iedereen blijft binnen.

Nadya komt binnen en iedereen is stil. Ook Magdalena.

Iedereen is bang voor Nadya, ze kan heel hard slaan. Nadya mag slaan, ze is de baas van het tehuis. Ik schrik me een ongeluk wanneer Nadya mij aanwijst. *‘Waarom heeft dat kind geen onderbroek aan?’* vraagt ze aan Magdalena.

‘Hij is erg vervelend,’ zegt Magdalena, *‘hij wil ‘s morgens niet opstaan, plast in bed, luistert niet en wil niet naar buiten.’*

Nadya haalt uit en slaat me keihard op mijn rechterwang.

Ik huil, niet om de pijn maar om het onrecht wat mij wordt aangedaan.

‘En jij komt straks naar mijn kantoor.’ sist Nadya richting Magdalena.

Magdalena zucht diep en nadat Nadya is vertrokken duikt zij achter haar bureautje waar altijd een fles drank staat. Ze neemt een slok, veegt met de rug van haar hand langs haar mond en zegt: *‘Ik krijg je nog wel, vuile zigeunerzoon.’*

Ik heb werkelijk geen idee wat ze bedoelt...

Het is toch vader steen die ik heb weggegooid.

Er zijn nog zes stenen over en ik pak een mooie ronde steen, de grootste van de zes. Moeder steen. Er lopen wat strepen over de steen en er hier en daar zit een ruw plekje. Zou ze verdriet hebben? Zou ze zich afvragen waar vader steen is gebleven? Ik zou haar richting vader steen kunnen gooien maar de vraag is of ze bij elkaar in de buurt komen. En hoe zouden de kinderstenen zich voelen zonder hun vader en moeder?

Het is aardedonker in het park, de lantaarn in het park heeft haar licht gedoofd. De duisternis in het park voelt weldadig aan, ik hoef me niet te verbergen. Niet voor mijn ouders, niet voor mijn familie, voor niemand. De duisternis is mijn vriend vanavond. Wat zou er gebeuren wanneer Elza toch vanavond terug zou komen? Zou ze mij gaan zoeken, zou ze zich zorgen maken? Bij de laatste gedachte moet ik lachen, wie had zich ooit zorgen gemaakt om mij?

Ondertussen is het toch wel erg koud geworden in het park maar ik heb geen zin om naar huis te gaan. Huis? De woning van Elza, is dat mijn huis? Ik stel me voor hoe het zou zijn een eigen huis te hebben. Een gezellig huis, met vrouw en kinderen, chocoladetaart en chocolademelk. Als ik 's avonds thuis zou komen van mijn werk dan zou ik mijn vrouw begroeten en haar een kus geven. Daarna zou ik leuke dingen met de kinderen gaan doen. Ik zou gaan werken en van het verdiende geld een televisie kopen zodat we samen konden kijken, mijn vrouw, mijn kinderen en ik. Als ik geld genoeg had zou ik voor mijn liefste vrouw mooie sieraden kopen en iedere dag zou er genoeg eten zijn voor allemaal.

Het geknor van mijn lege maag brengt me terug in de werkelijkheid. *'Droom maar lekker Sasha,'* zeg ik spottend tegen mezelf, *'maak er wat moois van.'* Zonder er verder bij na te denken gooi ik moeder steen richting de boom. Dat ik op deze manier de hele familie steen uit elkaar scheur interesseert me bar weinig. Afgaande op het geluid weet ik dat ook moeder steen de boom niet heeft geraakt. Ik loop naar de grote weg en tegen het maanlicht zie ik het vage silhouet van het huis van mijn ouders. Er brandt nog licht en er komt rook uit de schoorsteen. Waarschijnlijk slapen mijn broers en zussen al en is mijn moeder nog bezig met de was. Of misschien maakt ze wel een grote pan met soep voor morgen en speelt vader viool.

Ik ga weer terug naar het bankje en voel de warme plek waar ik het afgelopen uur heb gezeten. Door een eindje op te schuiven en mijn hand op die warme plek te leggen lijkt het alsof er iemand naast me zit. Hoe graag zou ik willen dat er iemand naast me zat, iemand die een arm om me heen zou slaan, iemand die al mijn problemen zou willen aanhoren. Maar er is niemand. Het aantal keren dat iemand een arm om me heen sloeg is op één hand te tellen. Het aantal omhelzingen is nog minder. Ik kan er me twee herinneren, één van Juf Oksana en één van mijn moeder. Die van juf Oksana was een echte omhelzing, dat weet ik zeker en in gedachten ga ik opnieuw terug naar het kindertehuis... Naar Oksana, Magdalena en Nadya.

Nadya komt binnen en zegt: *'Jullie zijn tien jaar en eigenlijk al veel te oud voor dit tehuis. Daarom worden jullie volgende week naar een internaat gebracht waar heel veel kinderen wonen, nog veel meer dan hier. Het is daar heel anders, hier zorgen we goed voor jullie maar daar moet je heel veel zelf doen. Dat kan ook niet anders met zoveel kinderen.'* En weg is Nadya. Een paar kinderen barst in huilen uit en van verbijstering plas ik weer eens in mijn broek. Magdalena zegt niks en neemt me mee naar de badkamer. Ze is niet eens boos en zegt dat ik mezelf maar moet verschonen. Ik kruip in een hoekje van de badkamer en denk na over wat Nadya heeft gezegd. De angst slaat me om het hart. Een internaat, zo'n school voor grote jongens en meisjes? Maar zo groot ben ik toch helemaal niet? Nadya moet een vergissing hebben gemaakt, ik moet met haar praten, ik moet...

Ik huil tranen met tuiten. Vermoeid val ik in slaap en pas na het eten komt Magdalena mij halen, ze heeft me niet gemist. Het eten is op en ik kruip in bed.

Ik voel me moederziel alleen.

De laatste dagen in het tehuis gaan als een film voorbij.

De avond voor vertrek worden we gewassen en geknipt. Dat wil zeggen, de hoofden van de jongens worden kaalgeschoren en het haar van de meisjes wordt kort geknipt en gecontroleerd op luizen.

De volgende morgen staan we vroeg op, de bus is er al.

We krijgen mooie kleren aan en iedereen krijgt een eigen stel schoenen.

Juf Oksana omhelst alle kinderen en ook ik kom aan de beurt. Even hoop ik dat ze me nooit zal loslaten. Ik voel haar warme lichaam en ervaar voor het eerst in mijn leven wat liefde is. Het brengt me compleet in de war. Juf Oksana zet me weer op de grond en neemt een ander kind in haar armen. Ik barst in huilen uit.

'Hou eens op met die onzin,' zegt Nadya tegen Juf Oksana, *'de kinderen raken helemaal van slag door je gekke gedoe.'* Oksana luistert niet en tilt me op. *'Kom op grote jongen, droog je tranen en vergeet niet dat ik van je hou.'*

Met veel gerammel zet de bus zich in beweging.

Voor het eerst van mijn leven zit ik in een bus, maar mijn verdriet is te groot om er van te kunnen genieten. Het grootste deel van de kinderen gilt en krijst, de buschauffeur stopt een paar keer en zegt op barse toon dat het huilen moet stoppen. Ik huil in stilte en schrijf met mijn wijsvinger *'Juf Oksana'* op het beslagen raam naast me. De busreis duurt erg lang en verschillende kinderen vallen in slaap.

'Juf Oksana' vervaagt en ik probeer de tekst wat dikker aan te zetten.

Het lukt niet, *'Juf Oksana'* heeft nu meer weg van *'Magdalena'*.

Met mijn rechterhand wis ik de tekst. Het voelt als een afscheid van het kindertehuis waar ik zeven jaren van mijn leven heb doorgebracht...

Terug in het heden gooi ik weer een steen richting de boom en opnieuw mis ik het doel. Het valt niet mee om in het donker de boom te raken hoewel het best wel een dikke boom is. Ik loop naar de boom en schat de afstand tussen de boom en het bankje. Het is niet meer dan drie meter. Met een stok trek ik een lijn in het zand vanaf de boom naar het bankje. Op die manier weet ik precies welke richting ik de volgende steen moet gooien. Er zijn nog vier stenen over, dus ik heb nog vier kansen. Ik ga weer op het bankje zitten en schuif een stukje op en in gedachten ga ik terug naar de bus die ons naar het internaat bracht.

Het internaat in Perechyn...

Koba. We dempen ons stemgeluid wanneer we over hem spreken.

Hij is een oppermachtig man, hij is de baas over ons en over alle mensen die in het internaat werken. Zijn wil is wet, hij bepaalt wat goed voor ons is, hij bepaalt zelfs wat we 's avonds eten. Er zijn mensen in het internaat die slecht over hem spreken. Het is zijn schuld dat er niet genoeg eten is, het is zijn schuld dat de verwarming kapot is. Mensen zeggen dat het zijn schuld is dat Hanna vanmorgen naar het ziekenhuis moest omdat haar handen waren bevroren. Ook is het zijn schuld dat de toiletten kapot zijn en er iedere dag poep en plas in de gang ligt.

Veel jongens lachen er om en lopen door de poep hun slaapkamer binnen.

Gelukkig heb ik, samen met acht andere jongens, een kamer verderop.

Ook daar ligt poep in de gang maar niet zoveel.

Meester Serhiy vertelde ons vanmorgen dat Koba dozen vol repen chocolade heeft gestolen. Vorige week was de burgemeester in het internaat geweest en hij had 320 repen meegenomen, 320 stuks, voor elk kind één. Chocolade! Ik kan me niet herinneren wanneer ik dat voor het laatst heb gehad, ik weet niets eens meer hoe het smaakt.

'Wat doe jij hier?' vraagt een barse stem. Ik draai me om en zie Koba staan.

De schrik slaat me om het hart. *'Heb jij geen les, wat is je naam?'* vraagt Koba opnieuw. *'Jawel directeur, Sasha directeur,'* zeg ik op bedremmelde toon, *'maar ik mocht van meester Serhiy even naar het toilet.'* Koba kijkt me onderzoekend aan. *'Je staat nu naar buiten te kijken, het toilet komt niet bij je.'*

Iets in me zegt dat ik meer kan zeggen tegen deze man, meer dan alleen maar ja en nee. *'Ik weet het directeur, maar soms wil ik graag even alleen zijn om over dingen na te denken.'* antwoord ik hem vrijmoedig.

'En dat doe je hier, in de gang.' zegt Koba.

Het klinkt als een constatering, niet als een vraag.

'Ja,' zeg ik tegen hem, *'er is geen enkele plek in het internaat waar dat wel kan.'*

Koba kijkt me lang aan en streelt me door mijn haar.

'Sasha,' zegt hij, *'wanneer je weer wilt nadenken kom je maar even naar mijn kantoor, daar is het stil.'* Met grote stappen gaat Koba er vandoor en even krijg ik hetzelfde gevoel als bij Oksana in het kindertehuis. Wat is het geweldig wanneer blijkt dat iemand om je geeft, wanneer iemand duidelijk maakt dat hij je begrijpt.

'Dat was wel een heel grote boodschap.' zegt meester Serhiy wanneer ik even later de klas weer binnenstap. *'Heel groot meester, heel groot.'* zeg ik lachend. Even later realiseer ik me dat ik niet eens naar het toilet ben geweest.

's Middags krijgen we allemaal een reep chocolade, wat een feest! Meester Serhiy krijgt een rood hoofd wanneer iemand spottend zegt dat gestolen chocolade toch wel erg lekker is...

In het park is het nog kouder geworden.

Oksana en Koba zijn ver weg. Ik zou best wel eens willen weten hoe het met hen gaat. Ik zou de bus kunnen nemen en eens op bezoek kunnen gaan bij Koba in het internaat. Maar Elza zal me nooit laten gaan en geld voor de bus heb ik ook al niet. Ik bestudeer de lijn op de grond, schat de afstand van de boom in en gooi. Weer mis ik doel.

Ik huil. Ik huil omdat in mijn herinnering het moment weer boven komt drijven. Het moment dat kwam als een donderslag bij heldere hemel, het moment dat mijn leven heeft verwoest...

Ik ben verbijsterd en ik weet me geen raad. Ik wil me verstoppen maar ik weet niet waar, ik wil weglopen maar ik mag het terrein van het internaat niet af. Waar kan ik naar toe, wat moet ik doen? Koba heeft me vanmorgen verteld dat mijn vader heeft gebeld. Het schijnt dat mijn vader en moeder nog leven en ze willen me graag zien. Eigenlijk zou ik heel blij moeten zijn maar ik ben het niet. Ik ben bang, doodsbang voor de dingen die gaan komen. Moet ik naar huis? Wat is huis? Koba heeft geprobeerd me gerust te stellen en gezegd dat het zo'n vaart niet zal lopen. Maar toch. Hoe kan het dat mijn vader en moeder mij hebben gevonden en waarom heeft dat vijftien jaar geduurd? Ik kom net bij meester Serhiy vandaan, die zei dat hij het wel vaker had meegeemaakt dat zigeunerouders na vijftien jaar kwamen opdagen. Ook zei hij iets over goedkope opvoeding en dat het voor mij tijd was om aan het werk te gaan. Ik snapte hem niet.

De internaatbel dendert over het terrein, drie lange signalen. Etenstijd.

Samen met heel veel andere kinderen prop ik me in de kantine.

Mijn tranen mengen zich met de pap in het bord dat voor me staat.

Niemand die het ziet.

De volgende dag zie ik tijdens de aardrijkskundeles een oude Lada het internaat-terrein opdraaien. Mijn hart bonst in mijn keel en ik beef als een rietje.

Zijn ze dat, zijn dat mijn ouders?

Na een kwartiertje klopt Anya op de deur. Anya is de boekhoudster van het internaat. Ze knikt naar meester Serhiy en de meester knikt naar mij. *'Ze zijn er.'* zegt hij. Ik sta op. Mijn benen voelen als lood en ik kan geen stap verzetten. *'Schiet nou op,'* zegt meester Serhiy, *'ze komen van ver en hebben vast niet de hele dag tijd.'* Samen met Anya loop ik naar het kantoor van Koba.

Voor de deur haal ik diep adem, klaar om weg te rennen.

Maar er is geen weg terug, Anya staat achter me, ze zal me niet laten gaan. *'Ga nu maar,'* zegt Anya, *'misschien valt het best mee, wees blij dat je je ouders nog hebt.'*

Binnen zitten vier mensen, Koba, twee mannen en een vrouw.

De vrouw staat op en stort zich huilend op me. *'Ben je daar eindelijk mijn lieve zoon,'* snikt ze, *'weet je hoe ik je gemist heb?'* Ze kust me hartstochtelijk. *'Wat ben je mooi mijn kind,'* huilt ze, *'ben je gezond, zorgen ze wel goed voor je?'*

De doordringende zweetlucht van de vrouw maakt me misselijk.

'Sasha,' zegt Koba, *'kom hier even zitten.'* Hij wijst naar een stoel aan de andere kant van de tafel, ver bij de vrouw en de mannen vandaan. De beide mannen hebben nog geen woord gezegd. De oudste man staat op, buigt zich over de tafel en geeft me een hand. *'Ik ben je vader.'* zegt de man. Vervolgens staat de tweede man op en zonder mij een hand te geven zegt hij: *'Ik ben je broer, Kolya.'*

Ik zeg niks, wat zou ik moeten zeggen? Mijn hoofd lijkt te barsten.

Koba is degene die de leiding neemt. Hij vertelt dat het goed met me gaat en dat de schoolresultaten bevredigend zijn. De vrouw wil wat zeggen maar Koba snoert haar de mond. *'Sasha gaat in september een opleiding volgen in Vinogradovo,'* zegt Koba, *'die opleiding duurt drie jaar en het lijkt me verstandig dat hij die opleiding afmaakt.'* Ik ben verbaasd, ik wist dat ik binnenkort het internaat zou moeten verlaten en dat ik ergens anders een opleiding zou gaan volgen, maar van een vervolgopleiding in Vinogradovo weet ik niets.

Koba kijkt me aan en zonder dat de vrouw en de mannen aan de andere kant van de tafel het merken knipoogt hij me bemoedigend toe. *'Vergeet niet dat de overheid vijftien jaar lang in uw zoon heeft geïnvesteerd,'* gaat Koba verder, *'vijftien jaar lang heeft zij voor hem gezorgd omdat u er niet was.'*

De vrouw staat op en barst weer in huilen uit.

Ze wil opnieuw naar me toe maar Koba zegt streng dat ze moet gaan zitten.

'We dachten dat hij dood was,' snikt de vrouw, *'de dokters hebben dat verteld kort nadat Sasha werd geboren.'*

Koba vertrekt geen spier en zegt dat hij dat argument wel vaker heeft gehoord. *'Hebt u een overlijdensakte uit die tijd?'* vraagt hij aan de mensen aan de overkant van de tafel. *'Daar hadden we destijds geen geld voor,'* zegt de man die mijn vader zou moeten zijn, *'vergeet niet dat we dertien andere kinderen wél hebben opgevoed.'* *'U weet net zo goed als ik dat u voor een overlijdensakte niet hoeft te betalen,'* gaat Koba onverstoorbaar door, *'ik weet niet wat de reden is geweest dat Sasha zonder u is opgegroeid en ik hoef het ook niet te weten. Wel wil ik dat hij een gezonde toekomst tegemoet gaat.'*

Koba vraagt de mensen aan de overkant van de tafel om iets over zichzelf te vertellen. De vrouw steekt van wal en zegt dat ze een eigen huis hebben, een groot huis met veel kamers. Zeven kinderen wonen nog thuis, de andere zes zijn getrouwd maar wonen allemaal in de buurt. *'Ze zijn allemaal erg blij dat we je hebben gevonden en willen graag dat je naar huis komt.'* zegt de vrouw.

De mannen staan op en blijvend afwachting staan. *'Ga je mee?'* vraagt de vrouw. Hulpeloos kijk ik naar Koba. *'Zo werkt dat niet,'* zegt Koba resoluut, *'de rechtbank zal daarover eerst uitspraak moeten doen en tot die tijd blijft Sasha hier.'*

De vrouw barst opnieuw in snikken uit. De man die zich had voorgesteld als mijn vader zegt dat Koba een ernstige vergissing maakt en mompelt iets over ouderlijke macht of zoiets. *'Uw tijd zit erop,'* zegt Koba, *'u gaat naar huis en Sasha gaat terug naar zijn klas.'* De vrouw huilt hartverscheurend en roept: *'Mijn zoon, mijn zoon, kom asjeblieft naar huis.'* Ik weet me geen raad. *'Laat me je nog één keer vasthouden voordat we gaan.'* roept ze opnieuw. Koba maakt er een eind aan door hulp in te roepen van het personeel. Onder begeleiding verlaat het drietal de school. Koba zucht diep en zegt: *'Sasha, met Gods hulp komt alles goed.'*

Met nog drie stenen in mijn hand droog ik mijn tranen.

Koba had over God gesproken, wat gek dat ik me dat nu pas herinner, hier op het bankje in het park. *'Met Gods hulp komt alles goed.'* had hij gezegd. Ja, maar waar was die hulp van God dan? God had het tot nu toe mooi laten afweten. En waarom, had ik iets verkeerd gedaan? Dat ik me in het afgelopen jaar meer dan eens schuldig had gemaakt aan diefstal was waar. Dat ik vrijwel iedere dag vastliep in mijn eigen leugens klopte ook wel. En ik had er niet eens spijt van. Maar de tijd in het kindertehuis en in het internaat? Wat had ik als kind misdaan dat God zo boos op me was? Ik had het volste recht om boos op God te zijn, Hij was de mist ingegaan, niet ik. Zonder er bij na te denken had Hij mij en zoveel andere kinderen in het tehuis en internaat gestraft, zomaar, zonder enige reden.

Mooi zo'n God.

Zonder enige voorbereiding en zonder naar de lijn te kijken gooi ik boos een steen naar de boom...

Opnieuw nemen mijn gedachten mij mee naar het verleden...

Ik volg lessen aan de technische school in Vinogradovo.

Drie jaar geleden zorgde directeur Koba ervoor dat ik werd overgeplaatst naar deze school, samen met Pavlo, Dmytro en Nicolai. We wonen in de nabijgelegen studentenflat. Nog één maand, dan zit mijn schooltijd er definitief op. Ik weet nog steeds niet wat ik ga doen, mijn ouders willen graag dat ik thuis kom wonen en in de buurt een baantje zoek. Ik zie dat niet echt zitten. Natuurlijk ben ik de afgelopen jaren een aantal keren thuis geweest, de eerste keren samen met Pavlo. Twee keer had ik de moed kunnen opbrengen om alleen te gaan. Maar thuis was geen thuis, mijn ouders, broers en zussen bleven vreemden voor mij. Dat kwam ook door de taalbarrière tussen ons, zij spraken Hongaars en ik Oekraïens. Door mijn gestuntel in het Hongaars werd ik niet serieus genomen. Maar eigenlijk heb ik geen andere keuze dan naar huis te gaan, de overheid heeft gezegd dat ik ouders heb die voor me kunnen zorgen. Ze voelt zich dan ook niet langer verantwoordelijk.

Een maand later sta ik met mijn bezittingen bij het hek van de school. Het is wachten op broer Kolya, hij zal me ophalen en naar huis brengen. Ik neem afscheid van mijn vrienden waarmee ik ben opgegroeid, afscheid van Nicolai, Dmytro en Pavlo. Zij weten nog niet waar zij naartoe zullen gaan, eigenlijk zou ik best met hen willen ruilen. Even later komt met een hoop lawaai de Lada van Kolya vlak voor ons tot stilstand. *'Schiet op,'* zegt Kolya, *'ik heb meer te doen vandaag.'* Pavlo huilt en loopt zonder nog iets te zeggen terug naar school. Ook de andere jongens zeggen geen woord. Ik stap in de auto, Kolya geeft gas en langzaam maar zeker verdwijnt de school uit beeld. Voor de derde keer neem ik afscheid van een omgeving die me zo na aan het hart ligt. *Wéér* zal ik een nieuwe start moeten maken.

We komen thuis, een thuis wat voor mij geen thuis is.

De hele familie is er, inclusief zwagers, schoonzussen, nichten en neven.

Juf Oksana had vroeger eens het Bijbelverhaal van de verloren zoon verteld, het verhaal had destijds diepe indruk op mij gemaakt.

Maar zou die verloren zoon zich toen net zo beroerd hebben gevoeld als ik nu?

Vader staat op en vraagt om een ogenblik stilte.

'Sasha,' zegt hij, *'ik heet je van harte welkom binnen onze familie. Vanaf nu is ons huis is jouw huis, hier ben je veilig en hier hoor je.'*

Moeder knikt heftig en pinkt een traan weg.

'Maar vergeet niet dat ook hier regels gelden, net als in de internaten waar je hebt gewoond,' gaat vader verder, *'zolang je die regels opvolgt is er niets aan de hand en heb je een prachtig leven. Ook vraag ik je om respect, voor mij en voor je moeder, wij zijn tenslotte degenen die je op deze wereld hebben gezet.'*

Vader heft zijn glas en alle aanwezigen doen mee. Er staat een glas cognac voor mijn neus en vader wacht met een verstoorde blik totdat ik ook het glas hef en de inhoud achterover gooi. Het is de eerste keer in mijn leven dat ik alcohol drink en een enorme hoestbui is het gevolg. De familie barst uit in gelach, zelden heb ik me zo beroerd gevoeld.

De volgende avond zitten we aan tafel.

Moeder heeft een grote pan met aardappelen gebakken. Tussen de aardappelen zie ik glazige stukken spek en hier en daar een boon. Moeder schept mijn bord vol.

Er ligt een lepel naast mijn bord en ik vraag moeder waar ik een mes en vork kan vinden. *'Hou op met die onzin,'* zegt vader, *'we eten hier alles met één lepel, je hebt je aan te passen.'*

De familie bespreekt tijdens de maaltijd de dingen van de dag.

Ze spreken Hongaars, ik kan er geen woord van volgen. Ik kijk rond en vraag me af wie deze mensen zijn en waar ze vandaan komen. Ik kan niet uitleggen hoe eenzaam ik me voel.

Weken gaan voorbij. Ik probeer me zo goed mogelijk aan te passen aan de wensen van mijn familie. Het valt niet mee, de taal blijft een probleem. Daarnaast heb ik moeite met hun ruwe manier van leven, met hun standpunten en overtuigingen.

Het is een rare situatie thuis.

Het huis bestaat uit een flinke hoeveelheid kamers. Alle kamers zijn achter elkaar gebouwd en in de laatste kamer woont vader. Hij slaapt daar ook. Moeder heeft haar eigen kamer. De kamer van vader is voor niemand toegankelijk. Wanneer hij niet thuis is hangen er twee grote sloten aan de deur.

Ik vraag moeder hoe het precies zit met de kamerverdeling en vraag haar waarom er zo'n waas van geheimzinnigheid rond vaders kamer hangt. Ze zegt niets, maar haar waarschuwende blik zegt genoeg.

's Middags klinkt er prachtig vioolspel uit vaders kamer.

Ik ren naar vaders kamer, de deur staat op een kier. Het is vader die viool speelt, hij gaat helemaal op in de muziek en volgens mij heeft hij niet in de gaten dat ik bij de deur sta. Na de slotnoot houdt hij zijn ogen nog vijf seconden gesloten en zegt dan: *'Kom binnen mijn zoon, ik wil even met je praten.'*

Hij schuift een stoel naar me toe en ik kijk verbaasd de kamer rond. Aan de muur hangen drie violen, in de hoek staat een koelkast met daarop een televisie. *'Je gedrag stoort me mateloos,'* zegt mijn vader, *'het is niet wat ik wil.'* Ik ben me van geen kwaad bewust en voel een boosheid in me opkomen. *'Je vertoont een internaatgedrag,'* gaat vader door, *'je liegt, bedriegt en je toont geen respect voor mij en je moeder. Dat hebben we niet verdiend na alles wat we voor je doen en hebben gedaan.'* Er ontploft iets in me, ik heb mezelf niet meer in de hand en grijp de afstandsbediening van de tafel en gooi die richting televisie.

Bliksemsnel grijpt vader me in m'n nek en sleurt me de kamer uit.

Ik schreeuw het uit van de pijn. *'Dat is de eerste en laatste keer dat je me zoiets flikt.'* sist vader in mijn oor. Hij laat me los en voordat ik weg kan duiken krijg ik een geweldige oplawaai.

Twee weken later meld ik me aan voor militaire dienst.

Voor de goede orde bespreek ik het thuis en tot mijn verbazing knikt mijn vader instemmend. *'Dat is een verstandige keuze mijn jongen,'* zegt hij minzaam, *'daar zullen ze een man van je maken.'*

Nog slechts twee stenen heb ik over. De kans dat ik de boom zal raken is klein.

Ik loop twee rondjes rond het park om warm te worden en tot tweemaal toe zie ik het huis van mijn ouders. Het licht is ondertussen gedoofd. Vader zal op de bank in zijn kamer liggen en moeder met mijn twee zusjes Natalya en Emma in haar eigen kamer. Wat zou moeder doen als ze wist dat ik hier alleen in het park rondloop? Zou ze me komen opzoeken? Zou ze me stiekem meenemen en in bed stoppen?

En weer branden er tranen achter mijn ogen. Ik overweeg om naar huis te gaan, het huis van Elza. Toch kies ik weer voor het bankje, ik heb nog twee stenen te gaan. Weer voel ik de warme plek en weer schuif ik een eindje op...

De diensttijd duurde twee jaar.

Het was een periode van afzondering, contact met vrienden en familie was er nauwelijks, het werd niet toegestaan en ik vond het prima. De legerkazerne was ons huis en het regime had wat weg van het wonen en leven binnen het tehuis en de internaten waarin ik was opgegroeid. De afscherming voelde als een bescherming tegen de buitenwereld waarvan ik nog maar zo weinig had gezien. In 2009 zat mijn diensttijd erop en er zat niets anders op dan weer naar huis te gaan.

Terug naar vader, moeder, broers en zussen.

Met een klap zet ik mijn plunjebaal in de keuken, niemand die het hoort.

De woonkamer zit vol familieleden, schijnbaar is er een familieoverleg.

'Luister,' hoor ik vader zeggen, 'hij gaat aan het werk of ik laat hem een politieopleiding volgen, ik wil hem hier niet de hele dag over de vloer hebben.'

Zus Erica zegt dat ze bij de plaatselijke kabelfabriek iemand kent, misschien dat die een baantje zou kunnen regelen. *'Prima,'* zegt vader, *'ik wil graag vandaag nog antwoord.'* Kolya vraagt zich hardop af of ik wel wil werken, hij heeft er zo zijn twijfels bij. Ik zucht diep en probeer de woede onder controle te houden die in me op komt zetten. Wie zijn deze mensen? Wie geeft hen het recht zo over mij te spreken? Moeder komt de keuken binnen en laat van schrik het dienblad met drie kopjes vallen. *'Hoelang zit je hier al?'* vraagt ze verbaasd. *'Ik kom net binnen.'* geef ik haar als antwoord. Vader steekt zijn hoofd om de deur, bekijkt de ravage en zegt: *'Sasha is ook weer terug.'* Hij is oud geworden, zijn grijze haar is lang en hangt in z'n nek. Zichtbaar vermoeid loopt hij naar zijn kamer.

'Je vader heeft problemen met z'n hart.' fluistert moeder zacht.

Ik schrik van mijn eigen woorden wanneer ik zeg: *'Dat is zijn probleem.'*

Op een zondagmiddag zit ik in de keuken en komt zus Antonya binnen.

Antonya is 18 jaar, twee jaar jonger dan ik. Ze is bloedstollend mooi, haar zwarte lange haar danst om haar heen wanneer ze door het huis loopt. Ik kan me niet voorstellen dat zij mijn zus is. Dat geldt overigens ook voor mijn andere zussen en broers, het blijven vreemden voor mij. Vaak denk ik aan Pavlo, Dmytro en Nicolai, de jongens waarmee ik ben opgegroeid, hen zie ik wél als broers, met hen heb ik het grootste deel van mijn leven gedeeld. *'Hé broertje, zal ik wat drinken voor je inschenken?'* vraagt Antonya. Ze streelt door mijn haar, op dezelfde manier zoals Koba dat jaren geleden deed. Het brengt me compleet in verwarring. Ik kan geen woord uitbrengen en knik heftig van ja. Even later zet Antonya een glas drinken voor me op tafel en ze komt vlak naast me zitten. Ze zegt lachend dat ze valt op soldaten en met haar rechterhand haalt ze iets onzichtbaars uit mijn haar. Het hart bonst in mijn keel, het zweet breekt me uit. Is dit de liefde waaraan het me altijd heeft ontbroken, is dit de liefde wat ieder mens nodig heeft? De prachtige lippen van Antonya zijn vlak bij de mijne wanneer ze fluistert: *'Wat is er lief broertje, voel je je wel goed?'* Ik kan me niet langer inhouden en kus de prachtige lippen van Antonya. Bang om al dit moois te verliezen sla ik mijn armen om haar heen. Mijn gelukzaligheid wordt verbroken door het gegil van Antonya, ik begrijp er niets van. Antonya slaat van zich af en ik verlies mijn evenwicht. Ik neem haar mee in mijn val en samen belanden we voor de schoenen van mijn vader. De schoenen komen in beweging en iemand sleurt me de gang door en even later zit ik tegenover mijn vader in zijn kamer. Hij zit met gesloten ogen voor me. Het duurt een eeuwigheid voordat hij zijn ogen opent en zegt: *'Jij vuilak, was je van plan je bloedeigen zus aan te randen?'*

Ik sta op en kijk rond of ik iets kan vinden om mijn woede op te botvieren. Maar voor ik het weet sta ik met een gloeiende wang en een pijnlijke nek weer in de gang. Antonya is nergens te bekennen.

Het is dinsdagmorgen.

Vader zegt dat hij geld voor me heeft gespaard, ik mag van hem een politieopleiding in Uzhgorod gaan volgen. De opleiding zal twee jaar gaan duren en vader heeft iemand gesproken die een kamer voor mij zal regelen. Ik zeg niks, er is me immers niks gevraagd? *'Ben je niet blij?'* vraagt moeder. Nee, blij ben ik niet, waarom zou ik blij moeten zijn? Vader zucht diep en zegt dat ik een ondankbaar schepsel ben. *'Ik prijs me gelukkig dat mijn andere kinderen niet zo zijn.'* laat hij er op volgen.

Enkele dagen later loop ik wat rond in Uzhgorod, ik ben niet van plan me te melden voor de politieopleiding. Waarom zou ik, voorlopig kan ik een paar maanden vooruit met het geld dat vader me heeft gegeven. Zou hij al ontdekt hebben dat ik het andere geld ook heb meegenomen? Ik hoop het. Wat zal hij boos zijn en tekeer gaan, ik geniet van de gedachte. Vader had me bij zich geroepen in zijn kamer en een sigarendoos onder de koelkast vandaan getoverd. Tot mijn grote verbazing had hij daar 280 dollar uitgehaald. Hij had op een stuk papier geschreven waar ik me in Uzhgorod moest melden en aan wie ik het geld zou moeten betalen. De sigarendoos schoof hij weer onder de koelkast. Tegen mijn zin toonde ik me uiterst dankbaar en vader genoot van dat moment. Vader was vermoeid en ik had hem gevraagd of ik iets te drinken voor hem in kon schenken. *'Graag,'* zei vader, *'neem zelf ook maar wat.'* Ik had de koelkast opgedaan en met mijn rechterhand een fles druivensap gepakt. Met mijn linkerhand had ik de sigarendoos tevoorschijn gehaald en achter mijn trui verstopt.

En nu loop ik met 450 dollar in mijn zak in Uzhgorod, ik kan de hele wereld aan.

Ik besluit eerst een mobiele telefoon te kopen, zonder een mobieltje hoor je nergens bij. Ook koop ik een dure spijkerbroek, het zelfgemaakte ding van moeder gooi ik weg. Die nacht kan ik bij Vladim slapen, een oude schoolvriend. Hij kan nauwelijks rondkomen van het geld dat hij verdient met auto's wassen. Ik geef hem 50 dollar. De volgende dag komen veel vrienden van Vladim op bezoek en we besluiten ergens te gaan eten, ik betaal. Na de maaltijd ontdek ik dat mijn telefoon is gestolen, Vladims vrienden weten natuurlijk van niks. En wat nog erger is, mijn onuitputtelijke portemonnee is vrijwel leeg.

Vladim laat me dezelfde dag weten dat ik niet langer bij hem kan wonen.

De dagen daarop zwerf ik door de stad en ik zie geen andere mogelijkheid om weer naar huis te gaan, terug naar de mensen die zich vader en moeder noemen.

Ik kan liegen alsof het gedrukt staat en ik geniet ervan.

Ik geniet wanneer mensen mij vol bewondering aanstaren over hetgeen ik hen op de mouw spel. Zo ook mijn vader en moeder. Ik zit bij hen aan tafel en moeder bekijkt met zorg de bloeduitstorting onder mijn linkeroog. Ik had Vladim gevraagd me flink op m'n bek te slaan. Hij weigerde, maar één van zijn vrienden was wel bereid om flink uit te halen. Hij had veel harder geslagen dan eigenlijk de bedoeling was, kortom, ik zie er niet uit. Glashard lieg ik tegen mijn ouders over het groepje criminelen dat me in Uzhgorod heeft overvallen. Vier mannen, drie grote en een kleine. De kleine liep mank en één van de grote mannen sprak Russisch.

Vader bekijkt me met samengeknepen ogen maar zegt niks. Ik vertel dat ik twee nachten in Uzhgorod in een internetcafé heb doorgebracht en dat ik de afgelopen vierentwintig uur niets heb gegeten. *'Ach, jongen toch.'* zegt moeder met tranen in haar ogen. Ze staat op en pakt een stuk brood uit de kast. Vader kijkt me nog een keer doordringend aan en zegt: *'Mooie spijkerbroek heb je aan.'* Vervolgens staat hij op, schraapt zijn keel en strompelt naar zijn kamer. Moeder zegt dat het niet goed gaat met vader. Het zal best, ik kan er niet wakker van liggen.

Zus Erica heeft een baantje voor me geregeld bij de plaatselijke kabelfabriek.

Ik sta de hele dag achter een lopende band en monteer stekkers aan snoeren, ik haat het werk. Hoeveel ik verdien weet ik niet, het salaris verdwijnt direct in de nieuwe sigarendoos van vader. Gek genoeg heeft hij met mij nooit één woord gesproken over de vorige sigarendoos en het verdwijnen ervan.

Het eentonige werk in de fabriek valt me zwaar en in gedachten creëer ik een baan die veel beter bij me past. Ik vertel mijn vrienden dat ik ben aangesteld als groepsleider binnen de fabriek. Ik vertel iedereen dat ik een goed contact met de directeur heb en dat we samen plannen maken voor de toekomst. Na een paar weken stelt de directeur me aan als personeelschef, ik ben degene die nieuw aan te nemen personeel moet selecteren. De werkelijkheid is dat ik overdag meer dan eens door het dorp slenter. De directeur komt me tegen en ik krijg ontslag op staande voet.

Moeder vraagt naar de herkomst van het glimmende apparaat in mijn kamer. *'Gekregen van een vriend.'* zeg ik zo nonchalant mogelijk.

'Van welke vriend?' vraagt moeder weer. *'Dat zijn mijn zaken,'* antwoord ik brutaal, *'bemoei je met je eigen zaken.'* Na het zoveelste gesprek met vader en de daaropvolgende pijnlijke nek is het duidelijk. Ik heb de videorecorder gestolen in een winkel in Vinogradovo. Samen met moeder breng ik de videorecorder terug naar de winkel. De eigenaar van de winkel reageert verbaasd.

'Ik heb nog nooit meegemaakt dat een dief spullen komt terug brengen.'

De eigenaar zegt dat de politie is ingeschakeld en dat hij de aangifte niet kan terugdraaien. Mijn moeder huilt.

Als ik even later met moeder thuiskom staat er een politieauto voor de deur, drie agenten zitten binnen. Vader onderhandelt met de agenten. Hij betaalt 200 dollar en voorlopig hoef ik niet naar de gevangenis. Ach, wat maakt het allemaal uit.

Ik heb geen werk, de banen liggen niet voor het oprapen. Daarbij, ik heb ook niet zoveel zin in werken, waarom zou ik? Geld heb ik niet en vader is niet van plan me ook maar één cent te geven. Stelen buiten de deur is geen optie, vandaar dat ik wat sieraden van mijn zussen steel en die vervolgens op de markt verkoop.

Een week later barst de bom.

Vader zit aan de keukentafel en zegt dat ik mijn spullen moet pakken.

'Ik wil je geen minuut langer in huis hebben.' zegt hij. Hij ontsteekt in woede wanneer ik zeg dat het me geen reet kan schelen. Ik geniet van het feit dat ik degene ben die de omvang van zijn woede kan bepalen. Ik besluit om er nog een schepje bovenop te doen. *'Ik vraag me af waarom je mij in huis hebt gehaald,'* zeg ik zo rustig mogelijk, *'moest ik één van je kostwinners worden?'* Het gezicht van mijn vader krijgt dezelfde kleur als zijn grijze haar, hij hapt naar adem. *'Waarom heb je vijftien jaar lang niet naar me omgekeken, waarom heb je me vijftien jaar lang laten verrekken in die tehuizen en internaten?'* vraag ik weer. Vader staat op en loopt om de tafel met de bedoeling me weer eens in m'n nek te grijpen. Maar dat gaat niet door. Ik lach hem uit en loop ook een rondje, de tafel blijft tussen ons in.

'Wie moet hier zijn excuses aanbieden, jij of ik?' vraag ik met ingehouden genoegen.

Vader wankelt en kan zich staande houden door zich aan de tafel vast te houden.

Ik trek de tafel een stukje naar me toe, vader wankelt opnieuw en realiseert zich dat ik degene ben die de touwtjes in handen heeft. *'Nou?'* vraag ik uitdagend en opnieuw trek ik de tafel een stukje naar me toe. *'Verdwijn,'* hijgt hij, *'verdwijn uit mijn ogen jij varken, laat ik je hier nooit meer zien, ik maak je van kant wanneer je hier ooit nog eens binnenkomt.'* Ik zie dat hij meent wat hij zegt...

De warme plek naast me op de bank is verdwenen.

Ik vraag me af hoe laat het is, ieder besef van tijd ben ik kwijt.

Opnieuw loop ik twee rondjes rond het park maar nu in tegengestelde richting zodat ik het huis van mijn ouders niet hoef te zien.

Ik steek mijn handen in mijn broekzakken om ze op te warmen.

Ik voel de twee stenen en een lege aansteker.

Het zijn al mijn bezittingen. Nog één keer ga ik op het bankje zitten en zeg tegen mezelf dat het de laatste keer is. Straks zal ik naar huis gaan, naar het huis van zus

Elza. Ik maak een keuze uit de twee stenen die ik nog heb en kies voor de minst lelijke, de andere leg ik naast me neer op het bankje. Secuur schat ik in het donker de afstand tussen het bankje en de boom, vanuit mijn ooghoeken houd ik de lijn in de gaten. Ik gooi en mis opnieuw de boom...

Wanneer ik het huis verlaat en mijn vader snakkend naar adem achterlaat realiseer ik me dat ik een dakloze ben, een zwerver. Niet dat het me wat doet, maar het is weer een nieuwe stap in mijn twintigjarig bestaan. Ik heb geen idee hoe het verder moet en hoe het verder zal gaan. Wat zal ik vanavond eten, waar zal ik slapen?

Ik weet het niet en om eerlijk te zijn interesseert het me niet.

Een uurtje later ben ik aan de andere kant van het dorp, het is het rayon waar zus Gisa met haar man woont. Gisa is getrouwd met Ivan, een kerel die zo'n 150 kilo weegt. Ze wonen in één van de grote vieze flats en hebben een piepklein appartementje. Ik ben er één keer geweest en heb me verbaasd over de onnoemlijke puinhoop binnen het appartement. Grote zakken uien en paprika's stonden in de gang, alleen Gisa kon er langs, Ivan niet. Ivan is marktkoopman en verkoopt uien en meloenen. Ik klop op de deur en Gisa doet open. Ik hoef haar niets te vertellen, Antonya heeft haar gebeld en verteld wat er is voorgevallen. *'Hoe kun je zo stom zijn,'* vraagt Gisa, *'de vraag is of vader het overleeft.'* Ik haal mijn schouders op en zeg dat het allemaal wel zal meevallen, zo snel gaan mensen niet dood. Gisa kijkt me afkeurend aan en vraagt wat mijn plannen zijn. Ik weet het niet. Gisa zegt dat ik wel een paar nachten bij haar en Ivan kan blijven, maar ik mag er met niemand over praten, stel je voor dat vader ontdekt dat ik hier zit.

Ik vind het prima, na een paar dagen zien we wel weer.

Maandenlang woon ik bij Gisa en Ivan. Ik ga met Ivan mee naar de markt en help hem met de verkoop van uien en meloenen. In ruil daarvoor krijg ik eten en een bank om op te slapen. Soms word ik knettergek van het controlerende gedrag van Gisa. 's Avonds moet ik thuisblijven en overdag wil ze precies weten wat ik doe en waar ik ben. Vorige week heeft Gisa gezegd dat ze al twee maanden zwanger is en dat ik over een poosje niet meer bij hen kan wonen. Tegen mijn vrienden die mijn familie niet kennen zeg ik dat mijn vader dood is en dat mijn moeder niet langer in staat is voor mij te zorgen. Ik geniet van het begrip dat mijn vrienden tonen en van de aandacht die ik krijg. Keer op keer vertel ik over de dag van de begrafenis en hoe moeilijk dat voor me is geweest. De meeste aandacht krijg ik wanneer ik met tranen in mijn ogen zeg dat ik mijn vader maar zo kort gekend heb. Door al het begrip en aandacht raakt mijn eenzaamheid wat op de achtergrond.

Na mijn verblijf bij Gisa en Ivan heb ik een paar weken bij mijn broer Sasha en zijn gezin gewoond. Maar Sasha zag het niet zitten en heeft me na een week de deur

gewezen omdat zijn vrouw zich teveel aan mij zou hechten. Sinds kort woon ik bij Elza, mijn oudste zus. Ze woont alleen met dochter Elizawetta, haar man ken ik niet, die is er een paar jaar geleden vandoor gegaan. Elza heeft geld, hoe ze er aan komt weet ik niet. Ze heeft een oude flatwoning gekocht en samen met haar ben ik de woning aan het opknappen. In ruil daarvoor mag ik bij haar thuis op de bank slapen en zorgt zij voor eten. Elza heeft hetzelfde controlerende gedrag als Gisa, ik mag nergens naartoe zonder haar toestemming. Maar vanmorgen is ze weggegaan en ze heeft Elizawetta meegenomen, dus kan ik zelf bepalen waar ik ga of sta. Ik vraag me af hoelang het zal duren voordat ook zij me de deur wijst. Het appartement is bijna klaar en een inkomen heb ik niet. Mijn andere broers en zussen hebben al aangegeven dat ik bij hen niet terecht kan, ze hebben kinderen en hun huis is te klein...

Ik merk dat ik met mijn gedachten in het heden ben terechtgekomen. In de afgelopen uren heeft mijn leven zich in flarden aan mij voorbij getrokken. Veel bijzonders is het niet en er is weinig om trots op te kunnen zijn. Ik heb werkelijk geen idee hoe het verder moet.

'Ik moet de boom raken.' zeg ik hardop tegen mezelf en ik schrik van mijn eigen stemgeluid. Als ik de boom raak zal alles beter gaan, dan zal alles goed komen. De hemel zal opengaan en het park zal prachtig worden verlicht. God zal naar me toe komen en een arm om me heen slaan, Hij zal zeggen dat ik niet langer alleen ben en dat Hij voor mij zal zorgen. De gedachte aan zoveel moois maakt me warm. Het bankje in het park zal een feesttafel worden met heerlijk eten, met gebraden kip en salades. Al mijn vrienden zullen er zijn, ook Oksana en Koba zullen aanschuiven.

'Ik moet de boom raken.' zeg ik opnieuw. Als ik de boom raak zal ook mijn familie hier zijn, mijn vader, moeder, broers en zussen. Vader zal zeggen dat we een nieuw begin zullen maken, moeder zal zorgen voor aardappelen met glazig spek en bonen. Antonya zal zeggen dat ze me begrijpt, ze zal me opnieuw door mijn haar strijken. Ook Nicolai, Pavlo en Dmytro zullen deelnemen aan het prachtige feest.

Nerveus sta ik op, het hart bonst in mijn keel. Zou ik in staat zijn de boom te raken? Zou dan alles werkelijk anders worden? Ik zou een stukje naar de boom kunnen lopen om de afstand wat te verkorten, maar dat mag niet, het zou niet eerlijk zijn. In het donker bereken ik opnieuw de afstand tussen het bankje en de boom. De lijn kan ik anderhalve meter volgen voordat hij in de duisternis verdwijnt. Ik gooi. De steen ketst tegen de boom.

Even sta ik perplex over zoveel geluk en ik slaak een kreet van blijdschap. Snel strijk ik de plooien uit mijn trui en vol spanning kijk ik naar de sterrenhemel, in afwachting van de prachtige dingen die zullen komen, het licht, God, Koba en Oksana. Het blijft oorverdovend stil in het parkje, minutenlang blijf ik staan. Ongerust vraag ik aan God waar Hij blijft. Mijn vragen gaat over in smeken, maar God laat zich niet zien. Teleurgesteld zak ik terug op het bankje. God heeft het opnieuw laten afweten, Koba en Oksana slapen waarschijnlijk nog en hebben geen weet van het prachtige feest. Het bankje is leeg, ik zie geen gebraden kip, geen salades. Ik huil en er lijkt geen einde aan te komen, ik huil totdat er geen tranen meer zijn.

Het schemert.

Uitgeput en verdwaasd sta ik op.

Voor mijn voeten ligt de steen die de boom heeft geraakt, de steen die de sleutel had moeten zijn tot het grote feest. Waar was het fout gegaan?

Ik steek de steen in mijn broekzak en neem het besluit naar huis te gaan, het huis van zus Elza. In de schemering zie ik vader steen in een kuil tussen twee boomwortels liggen. Moeder steen ligt naast hem, ook de kinderen zijn in de buurt. Ik verzamel de familie steen en leg hen allemaal in de kuil.

Ik dek hen toe met wat bladeren van de boom.

Er is niemand in het huis van Elza.

Het vroege ochtendlicht valt op het kastje naast de kachel, op de trouwfoto van vader en moeder. De barsten in het glas zorgen voor een mooie glinstering. Door de glinstering lijkt het alsof vader en moeder me begrijpend aankijken.

Ik haal de steen uit mijn broekzak en leg die voor hen neer. Het wordt rustig in mijn hoofd en nu pas merk ik hoe vreselijk moe ik ben.

Ik ga op de bank liggen en val in slaap.

Om privacy redenen zijn de namen in dit verhaal gefingeerd.